

בתי משפט

עא 003295/07

בית המשפט המחוזי בתל-אביב – יפו

תאריך: 20/11/2008

בפני: כבוד השופט ישעיהו שנלר

המערער

בעניין: מיכאל שיינר

נגד

איילון חברה לביטוח בע"מ

המשיבה

נוכחים: ב"כ המערער עו"ד עינת שלו**ב"כ המשיבה עו"ד בכר**

מיני-רציו:

* המבחן בשאלה האם בעת ששמאי בוחן את הנזק הגולמי ע"מ לבדוק אם מדובר באובדן שבגיננו זכאי המבוטח לקבל את שווי הרכב אם לאו, צריך להיות מבחן אובייקטיבי ללא קשר למוסך הנותן הנחות לחברות הביטוח

* ביטוח – ביטוח רכב – פירוש הפוליסה

* ביטוח – פוליסה – פירושה

הדיון נסב אודות השאלה האם בעת ששמאי בוחן את הנזק הגולמי ע"מ לבדוק אם מדובר באובדן שבגיננו זכאי המבוטח לקבל את שווי הרכב, אם לאו, עליו להתייחס להנחיות משרד התחבורה, כי בעת תמחור המחיר לא יבואו הנחות ועמלות על חלקי חילוף בחשבון, אלא מחירם בשוק החופשי. לכאורה, משרד התחבורה לא התייחס לנושא הנחות בגין ביצוע עבודה.

בית המשפט המחוזי מחק את הערעור ופסק כי:

יהיו הנחיות משרד התחבורה אשר יהיו, אין ההנחיות הקובעות באופן בלעדי, הגם שיש בהן משום תנא דמסייע. יתר על כן, אין בהכרח בעת שמשרד התחבורה ציין את נושא החלפים בלבד, ניתן להסיק מכך כי מכלל הן אתה שומע לאו, או הפוך. הרציונל טמון בראש ובראשונה בכוונת המתקשרים בחוזה הביטוח, ובהתאם לפרשנות שיש ליתן לחוזה שכזה.

המבוטח יודע ואמור לסמוך על כך, שאם בסופו של יום הרכב יפגע באופן שהאובדן יהיה מעל לכל שיעור, יקבל את אשר זכאי הוא לפי הפוליסה. הפוליסה אינה מתנה כי התיקון של הרכב, גם ללא אובדן, יבוצע במוסך ההסדר, אם כי יתכן ומעניקה הטבות למבוטח אם יעשה כן. לפיכך, רשאי היה המבוטח לפנות למוסך שימצא לנכון, ואזי השמאי נדרש לבחון הן את עלויות החלפים והן את עלות העבודה, כפי שמוסך רשאי לקבל בגינם. בד"כ, ככל שלא מדובר על גוף מוסדי כלשהו, לא תתקבל הנחה ולכן השמאי ובצדק, יקבע את הנזק הגולמי בהתאם למחירון של המוסך, אם אכן סביר הוא. אין

ולא אמורה להיות כל משמעות למצב בו השמאי קבע את אשר קבע, הכל בגין הבאת המכוננית למוסך הסדר שמעניק הנחות לחברות הביטוח.

אין חובה על המבוטח לתקן את מכונניתו במוסך הסדר. המבחן צריך להיות מבחן אובייקטיבי ללא קשר למוסך הנותן הנחות לחברות הביטוח, אם לאו, ואין מקום שהמשיבה "תהנה" מאותן הנחות, בגין כך שהמבוטח גרר את המכוננית למוסך הסדר. לפיכך, במקרה דנן על השמאים בעת שבוחנים את הנזק הגולמי להתעלם מהנחות, בין ביחס לחלפים ובין ביחס לעלות העבודה, ולהתעלם מכל הנחה שניתנת לחברת ביטוח כלשהי. זאת תכלית האמור בחוזה הביטוח ותכלית זו יש להגשים.

פסק-דין

1. יפה עשו ב"כ המערער וכן המערער שהודיעו לביהמ"ש כי חוזרים הם מהערעור.
2. השאלה המשפטית שעמדה לדיון מרכזי בערעור ולמעשה בימ"ש קמא נדרש בפסק דינו בעיקר לשאלה זו, הינה האם בעת ששמאי בוחן את הנזק הגולמי על מנת לבדוק אם מדובר באובדן שבגיננו זכאי המבוטח לקבל את שווי של הרכב, או לא מדובר באובדן שכזה.
3. בנושא זה אכן בנספח ב' להודעת הערעור, דהיינו הנחיות משרד התחבורה, צוין ביחס לחלקי חילוף, כי בעת התמחור של המחיר לא יבואו הנחות ועמלות בחשבון, אלא מחירם בשוק החופשי.
- לכאורה, משרד התחבורה לא התייחס לנושא הנחות בגין ביצוע עבודה.
4. אין מחלוקת בין הצדדים כי אם מדובר בהתעלמות אך ורק מההנחות על החלפים, תוך הבאה בחשבון של ההנחות בגין עבודה, הרי האובדן לא הגיע ל- 50% משווי של הרכב. מאידך, אם מתעלמים מההנחות גם בגין העבודה, אזי האובדן הגיע לשיעור של מעל ל- 50%, שהוא השיעור שקבעו הצדדים לענין זה בפוליסה נשוא הדיון.
5. יהיו הנחיות משרד התחבורה אשר יהיו, אין אני סובר כי ההנחיות הן הקובעות באופן בלעדי, הגם שיש בהן משום תנא דמסייע.
- יתר על כן, אין אני סובר כי בהכרח בעת שמשרד התחבורה ציין את נושא החלפים בלבד, ניתן להסיק מכך כי מכלל הן אתה שומע לאו, או הפוך.
- הרציונל טמון בראש ובראשונה בכוונת המתקשרים בחוזה הביטוח, ובהתאם לפרשנות שקבעה הפסיקה שיש ליתן לחוזה שכזה.
- הלקוח – המבוטח, משלם פרמיה גם ביחס לאובדן של 50% במקום 60%, ומכל מקום הפוליסה קבעה שיעור של 50% כמבחן הקובע לשאלה בדבר אובדן שייחשב כמלא אם לאו.
- המבוטח יודע ואמור לסמוך על כך, שאם בסופו של יום הרכב יפגע באופן שהאובדן יהיה מעל לכל שיעור, יקבל את אשר זכאי הוא לפי הפוליסה.
- הפוליסה אינה מתנה כי התיקון של הרכב, גם ללא אובדן, יבוצע במוסך ההסדר, אם כי יתכן ומעניקה הטבות למבוטח אם יתקן את מכונניתו במוסך הסדר.
- הנה כי כן, רשאי היה המבוטח לפנות למוסך שימצא לנכון, ואזי השמאי נדרש לבחון הן את עלויות החלפים והן את עלות העבודה, וכפי שמוסך רשאי לקבל בגין החלפים והעבודה.

- דרך כלל, ככל שלא מדובר על גוף מוסדי כזה או אחר, הרי לא תתקבל הנחה ועל כן השמאי ובצדק, יקבע את הנזק הגולמי בהתאם למחירון של המוסך, אם אכן סביר הוא. לדעתי, אין כל משמעות ולא אמורה להיות משמעות, למצב ובו השמאי קבע את אשר קבע הכל בגין הבאת המכונית למוסך הסדר אשר מעניק הנחות לחברות הביטוח. כאמור, אין חובה על המבוטח לתקן את מכוניתו במוסך הסדר, ואם קביעת בימ"ש קמא תיוותר על מכונה, המשמעות תהיה כי בגין אותה תאוונה ובגין אותו נזק, יכול וביחס למבוטח אחד ייקבע כי חל אובדן, וזאת לאחר שאותו מבוטח יפנה למוסך שאינו מוסך הסדר, ואילו חברו שיפנה למוסך ההסדר, במטרה לקבל את אותן הטבות, ייקבע ביחס אליו כי בגין רצונו בהן, אזי לאור ההנחות באותו מוסך ספציפי של הסדר, לא יוכר האובדן. תוצאה זו אינה ראויה.
- המבחן צריך להיות מבחן אוביקטיבי ללא קשר למוסך אשר נותן הנחות לחברות הביטוח, אם לאו, ואין מקום שהמשיבה "תהנה" מאותן הנחות, הכל בגין כך שהמבוטח מצא לנכון לגרור את המכונית למוסך הסדר.
- הנה כי כן, המסקנה המתבקשת שבמקרה דנן ובשאלה העקרונית, על השמאים בעת שבוחנים את הנזק הגולמי להתעלם מהנחות, בין ביחס לחלפים ובין ביחס לעלות העבודה, ובאופן ברור להתעלם מכל הנחה שניתנת לחברת ביטוח זו או אחרת. זאת תכלית האמור בחוזה הביטוח ותכלית זו יש להגשים.
6. חרף האמור, המלצתי בפני ב"כ המערער את אשר המלצתי לאור אותן נסיבות שציינתי בעל פה, ואין צורך לציין.
7. יפה עשתה גם ב"כ המשיבה שקיבלה את המלצת ביהמ"ש שלא לעמוד על הוצאות.
8. לאור האמור, הערעור נמחק ללא צו להוצאות.
9. הערבות הבנקאית שהפקיד המערער תוחזר לו באמצעות באת כוחו.
10. המזכירות תדאג להעביר העתק מפסק הדין למשרד התחבורה, מינהל תנועה – אגף הרכב במשרד התחבורה בירושלים.

ישעיהו שנלר 54678313-3295/07

ניתן היום, כ"ב בחשוון, תשס"ט (20 בנובמבר 2008), במעמד הצדדים.

ישעיהו שנלר, שופט

קלדנית: שרית

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה